

Sygn. akt I KK 383/22

POSTANOWIENIE

Dnia 7 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 7 listopada 2022 r.
sprawy **R. S.**
skazanego z art. 278 § 1 k.k. i in.,
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę
od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu
z dnia 20 stycznia 2022 r., sygn. akt IV Ka 86/21,
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Środzie Wielkopolskiej
z dnia 21 sierpnia 2020 r., sygn. akt II K 481/17,

p o s t a n o w i ł

1. **oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,**
2. **obciążyć skazanego kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Ś., wyrokiem z dnia 21 sierpnia 2020 r., sygn. akt II K 481/17, skazał R. S.:

- na karę 4 lat pozbawienia wolności oraz 300 stawek dziennych grzywny po 50 zł każda za to, że w dniu 6 maja 2016 r. około godziny 4.00 w S. przy ul. [...], w warunkach określonych w art. 64 § 1 k.k., działając wspólnie i w porozumieniu z M.S., dokonał zniszczenia oraz uszkodzenia cudzych rzeczy ruchomych, poprzez rozlanie na powierzchnię jezdni oraz zaparkowany obok samochód [...] łatwopalnej substancji - benzyny samochodowej - a następnie jej podpalenie, w wyniku czego powstały ogień gwałtownie rozprzestrzenił się na znajdujące się obok pojazdy mechaniczne oraz lampę uliczną, wskutek czego uszkodzone zostały: samochód

osobowy marki [...]1 nr rej. [...] (czym spowodowano straty w wysokości 81.800 zł na szkodę L. B. i T. Z.), samochód osobowy marki [...]2 nr rej. [...] (czym spowodowano straty w wysokości 198.178 zł na szkodę A. G.), samochód osobowy marki [...]3 nr rej. [...] (czym spowodowano straty w wysokości 43.645 zł na szkodę T. Ł.) oraz lampa uliczna i szyba na półpiętrze klatki schodowej budynku przy ul. [...] (czym spowodowano straty w wysokości 3.376,35 zł na szkodę Wspólnoty Mieszkaniowej ul. [...] w S., zarządzanej przez R. sp. z o.o. z siedzibą w P.), powodując straty stanowiące szkodę znacznej wartości, tj. czyn z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. (pkt 1);

- na karę 2 lat pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych po 50 zł każda za to, że w dniu 14 marca 2016 r. w sklepie N. w Galerii Handlowej w Ś., w warunkach określonych w art. 64 § 1 k.k., działając wspólnie i w porozumieniu z A. M., Ł. N. i trzecim nieustalonym mężczyzną, dokonał zaboru w celu przywłaszczenia perfum różnych marek, wyrządzając straty w łącznej wysokości 2.249,83 zł na szkodę N. sp. z o.o. z siedzibą w Ł., tj. czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. (pkt 2);

- uniewinnił R. S. od popełnienia czynu zarzucanego mu w punkcie III aktu oskarżenia, wypełniającego dyspozycję art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. (pkt 3),

- na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył orzeczone wobec oskarżonego R. S. kary pozbawienia wolności, wymierzając w ich miejsce karę łączną 5 lat pozbawienia wolności, na poczet której zaliczył oskarżonemu okres zatrzymania i tymczasowego aresztowania od dnia 21 listopada 2016 r. godz. 09:00r. do dnia 4 października 2018 r. godz. 14:45 (pkt 4 i 6),

- na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek kompensacyjny w postaci obowiązku naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwami:

a) poprzez zapłatę solidarnie z oskarżoną M. S. na rzecz:

- L. B. i T. Z. kwoty 81.800 zł,
- A. G. kwoty 2.669 zł,
- T. Ł. kwoty 8.270,01 zł,

b. poprzez zapłatę solidarnie z oskarżonymi Ł. N. i A.

M. na rzecz N. sp. z o.o. z siedzibą w Ł. kwoty 2.249,83 zł (pkt 5).

Obrońcy oskarżonego oraz prokurator wnieśli apelacje od wyroku Sądu I instancji.

Oskarżyciel publiczny zaskarżył wyrok w części uniewinniającej R. S. od popełnienia czynu opisanego w pkt. III aktu oskarżenia, na niekorzyść oskarżonego, zarzucając mu błąd w ustaleniach faktycznych i wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy w tej części do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Obrońca oskarżonego adw. R. J. zaskarżył wyrok Sądu Rejonowego w zakresie rozstrzygnięć zawartych w pkt 1, 2, 4 oraz 5, zarzucając mu naruszenie art. 7 k.p.k. poprzez dokonanie dowolnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a także błędy w ustaleniach faktycznych. Wniósł przy tym o zmianę zaskarżonego wyroku przez uniewinnienie oskarżonego R. S. w zakresie czynów opisanych w pkt 1 i 2 zaskarżonego wyroku.

Obrońca oskarżonego adw. T. B. zaskarżył wyrok w całości, przy czym w zakresie czynu z pkt III aktu oskarżenia wyłączenie co do uzasadnienia wyroku. Zarzucił orzeczeniu:

- naruszenie art. 41 k.p.k., art. 387 § 2 k.p.k., art. 34 § 2 k.p.k., art. 6 ust 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz art. 47 Karty praw Podstawowych UE, w związku z wydaniem orzeczenia przez SSR- U. M., która wyłączyła do odrębnego rozpoznania sprawę współoskarżonego A. M., uznając, że jego wina i okoliczności popełnienia przestępstwa opisanego w pkt II aktu oskarżenia nie budzą wątpliwości,
- w zakresie czynu opisanego w pkt 1 – naruszenie przepisów postępowania: art. 4, 5 § 2, 7, 369 w zw. z art. 74 § 1, 410, 424 § 1 pkt 1 i 2 i 193 k.p.k., polegające na dowolnej ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego a także błąd w ustaleniach faktycznych,
- w zakresie czynu opisanego w pkt 2 – naruszenie przepisów postępowania: art. 4, 5 § 2, 7, 410 oraz 424 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k., polegające na dowolnej ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego,
- w zakresie uzasadnienia wyroku co do czynu z pkt III - naruszenie art. 4, 5 § 2, 7, 410 oraz 424 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k.

Podnosząc powyższe, obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w zakresie pkt. 1-2 oraz 4-7 i przekazanie sprawy w tej części do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji lub zmianę wyroku w zakresie pkt 1 i 2 poprzez uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzuconych mu czynów, jak również o zmianę uzasadnienia zaskarżonego wyroku w zakresie uzasadnienia rozstrzygnięcia z pkt 3.

Sąd Okręgowy w Poznaniu, wyrokiem z dnia 20 stycznia 2022 r., sygn. akt IV Ka 86/21, zmienił punkt 1 zaskarżonego wyroku i uniewinnił R. S. od zarzutu popełnienia przestępstwa z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., w konsekwencji uchylając punkt 4, dotyczący orzeczenia kary łącznej, i punkt 5a, dotyczący naprawienia szkody pokrzywdzonym zdarzeniem z dnia 6 maja 2016 r. i przyjął, że zawarte w punkcie 6 zaliczenie aresztu następuje na poczet kary 2 lat pozbawienia wolności orzeczonej wobec oskarżonego R. S. w punkcie 2 zaskarżonego wyroku, w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymując względem R. S. w mocy.

Obrońca skazanego wniósł kasację od wyroku Sądu odwoławczego, zaskarżając go w zakresie pkt. 4, w którym Sąd ten utrzymał w mocy wyrok Sądu I instancji, uznając R. S. za winnego czynu zarzucanego mu w pkt II, stawiając zarzut:

1. rażącego naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na treść rozstrzygnięcia, a to:

a. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 438 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. oraz z art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 387 § 2 k.p.k., art. 34 § 2 k.p.k., naruszenia art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej - poprzez całkowite pominięcie jednego z zarzutów apelacyjnych podniesionych w środku odwoławczym przez obrońcę, który to zarzut odnosił się do braku wyłączenia sędziego rozpoznającego sprawę w pierwszej instancji pomimo, iż zaistniały w tej sprawie okoliczności tego rodzaju, które wywołały uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w tej właśnie sprawie, a to dlatego, że SSR- U. M. w tej sprawie wyłączyła do odrębnego postępowania sprawę współoskarżonego A. M., celem wydania wyroku skazującego w trybie dobrowolnego poddania się w/w

odpowiedzialności karnej, co w kontekście art. 387 § 2 k.p.k. wskazuje, że już na etapie wyłączania sprawy A. M. sędzia rozpoznająca sprawę przyjęła, iż wina oskarżonego i sprawstwo nie budzi wątpliwości, nadto dokonała wyłączenia wbrew dyspozycji 34 § 2 k.p.k.,

b. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 438 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. oraz art. 410 k.p.k. - poprzez nierozważenie zarzutu apelacyjnego odnoszącego się do dowodu w postaci nagrań z monitoringu, zeznań A. M., w zakresie w jakim Sąd Rejonowy odmówił wiary zeznaniom tego świadka, czy też do którego popełnienia się przyznał, wskazując, że popełnił ten czyn sam, bez udziału innych osób, w tym bez udziału skazanego R. S..

Wskazując na powyższe, obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Poznaniu.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja nie zasługuje na uwzględnienie, albowiem podniesione w niej zarzuty naruszenia przepisów prawa procesowego są bezzasadne w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k.

Co do zarzutu z pkt 1.

Skarżący naruszenia przepisów prawa procesowego powołanych w podstawie prawnej tego zarzutu, w tym art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. upatrywał w tym, że Sąd odwoławczy pominął podniesiony w apelacji obrońcy zarzut braku wyłączenia sędziego Sądu Rejonowego U. M., rozpoznającej sprawę w pierwszej instancji, pomimo iż zachodziły okoliczności wywołujące uzasadnioną wątpliwość co do jej bezstronności, bowiem wyłączyła ona do odrębnego rozpoznania sprawę współoskarżonego A. M. celem wydania wyroku skazującego w trybie art. 387 § 2 k.p.k., co z kolei wskazuje, że już na tym etapie przyjęła, iż wina i sprawstwo oskarżonego nie budzi wątpliwości.

Istotnie, Sąd Okręgowy w Poznaniu nie wypowiedział się wprost w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku na temat poruszanej tu problematyki. W szczególności nie wskazał, że nie podziela stanowiska obrońcy oskarżonego o

naruszeniu w toku postępowania pierwszoinstancyjnego art. 41 § 1 k.p.k. Poprzestał na ogólnym stwierdzeniu, że „kontrola instancyjna nie potwierdziła, aby postępowanie jurysdykcyjne w niniejszej sprawie w części dotyczącej kradzieży kosmetyków (a R. S. i A. M. byli oskarżeni o wspólne popełnienie tego właśnie czynu) było obarczone uchybieniami, które mogłyby mieć wpływ na treść wyroku. W tym zakresie Sąd I instancji procedował z poszanowaniem wszelkich reguł i zasad postępowania oraz nie dopuścił się obrazy przepisów postępowania karnego” (s. 10 uzasadnienia zaskarżonego wyroku). Taki sposób odniesienia się Sądu odwoławczego do tej kwestii budzi wątpliwości co do prawidłowości i rzetelności rozważenia omawianego zarzutu apelacyjnego. Należy przypomnieć, że zgodnie z ugruntowanym orzecnictwem Sądu Najwyższego, realizacja obowiązków wynikających z treści art. 433 § 2 i art. 457 § 3 k.p.k. wymaga nie tylko niepomijania żadnego zarzutu podniesionego w środku odwoławczym, lecz także rzetelnego ustosunkowania się do każdego z tych zarzutów oraz wykazania konkretnymi, znajdującymi oparcie w ujawnionych w sprawie okolicznościach, argumentami, dlaczego uznano poszczególne zarzuty zawarte we wniesionym środku odwoławczym za zasadne bądź też za bezzasadne. Do naruszenia tych przepisów może dojść nie tylko wtedy, gdy sąd drugiej instancji pomija w swoich rozważaniach zarzuty zawarte w apelacji, lecz również wtedy, gdy analizuje je w sposób odbiegający od standardów kontroli instancyjnej bądź gdy przedstawiona w uzasadnieniu argumentacja zawiera braki (por. m in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2022 r., II KK 120/21).

Brak należytego rozpoznania tego zarzutu świadczy o naruszeniu przez Sąd odwoławczy art. 433 § 2 k.p.k. Nie oznacza to jednak, że samo stwierdzenie uchybienia przesądza o skuteczności zarzutu kasacyjnego. Skuteczność kasacji, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, zależy bowiem nie tylko od stwierdzenia rażącego naruszenia prawa przez Sąd odwoławczy, ale i wykazania możliwości jego wpływu na treść orzeczenia tego Sądu, i to w sposób istotny (art. 523 § 1 k.p.k.). Istotność możliwego wpływu uchybienia na treść orzeczenia Sądu odwoławczego musi łączyć się z oceną, w jakim zakresie uchybienie to wpłynęłoby lub mogło wpłynąć na treść zaskarżonego orzeczenia (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 kwietnia 1996 r., II KKN 2/96, OSNKW 1996, z. 7-8, poz. 42).

W przekonaniu Sądu Najwyższego, stwierdzone w niniejszej sprawie uchybienie nie mogło mieć istotnego wpływu na treść zaskarżonego wyroku. Zacząć trzeba od stwierdzenia, że wobec złożenia przez współoskarżonego A. M. na rozprawie wniosku o dobrowolne poddanie się karze (art. 387 k.p.k.) zachodziły, określone w art. 34 § 3 k.p.k., okoliczności utrudniające łączne rozpoznanie sprawy, co z kolei oznacza, że zaistniały podstawy do wyłączenia sprawy tego oskarżonego do odrębnego rozpoznania. W takim układzie procesowym wyłączeniu, co oczywiste, podlegała sprawa oskarżonego, który złożył wniosek o dobrowolne poddanie się karze. Nie ma też wątpliwości, że postępowanie w tej sprawie należało prowadzić od początku. Natomiast postępowanie w sprawie prowadzonej łącznie (tu m.in. w sprawie oskarżonego R. S.) należało kontynuować w tym samym składzie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2008 r., V KK 306/07). Nie ulega bowiem wątpliwości, że sędzia, który został wyznaczony do orzekania w sprawie przed jej rozłączeniem, podlega, zgodnie z art. 41 § 1 k.p.k., wyłączeniu od udziału **w sprawie wyłączonej** (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2007 r., I KZP 9/07).

Nie ma więc racji skarżący, że po wyłączeniu do odrębnego rozpoznania sprawy współoskarżonego A. M., celem wydania wobec niego wyroku w trybie art. 387 § 2 k.p.k., sędzia która wydała postanowienie w tym przedmiocie nie powinna (nie może) orzekać w sprawie oskarżonego R. S., bowiem wyłączając sprawę współoskarżonego przyjęła, iż jego sprawstwo i wina nie budzą wątpliwości. Wystarczy powiedzieć, że oceny dowodów i ostatecznej decyzji, co do sprawstwa i winy A. M. będzie dokonywał sąd, który rozpozna sprawę tego oskarżonego. Podobnie, sąd wyłączając do odrębnego rozpoznania sprawę współoskarżonego, który wyraził wolę dobrowolnego poddania się karze, nie przesądza (ani nawet nie wypowiada się) o winie innego ze współoskarżonych.

Wszystko to prowadzi do wniosku, że orzekająca w sprawie oskarżonego R. S. sędzia Sądu Rejonowego U. M. nie przestała być bezstronnym arbitrem tylko dlatego, że wyłączyła do odrębnego rozpoznania sprawę współoskarżonego A. M.. Tożsame stanowisko w tej kwestii zajął Sąd Rejonowy w Środzie Wielkopolskiej, który postanowieniem z dnia 17 maja 2018 r. nie uwzględnił wniosku obrońcy oskarżonego o wyłączenie sędziego U. M. (k. 2637). Dla wyczerpania tej

problematyki dodać trzeba, że obrońca skazanego nie przedstawił innych okoliczności mogących wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności tego sędziego w niniejszej sprawie.

Można więc zasadnie założyć, że gdyby Sąd odwoławczy rozpoznał należycie zarzut naruszenia przepisów art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 387 § 2 k.p.k., art. 34 § 2 k.p.k., art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej to już z powyższych względów, uznałby go za całkowicie chybiony.

Drugi z podniesionych przez obrońcę zarzutów jawi się natomiast jako oczywiście bezzasadny już w świetle treści uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia. Skarżący twierdzi, że Sąd Okręgowy w Poznaniu nie rozważył zarzutu apelacyjnego odnoszącego się do dowodu w postaci nagrań z monitoringu oraz zeznań A. M., w zakresie w jakim Sąd I instancji odmówił wiary zeznaniom tego świadka. Formułując ten zarzut kasacyjny, obrońca znacząco minął się z prawdą. Sąd *ad quem* rozważył bowiem zarówno wyrażone w apelacjach uwagi obrońców odnośnie do nagrań monitoringu, jak i zeznań A. M. (str. 11 uzasadnienia zaskarżonego wyroku). Nagrania monitoringu drogerii stanowią obiektywny dowód obecności oskarżonego w sklepie w czasie dokonywania przez jego kolegę, A. M., kradzieży i pozostają zbieżne z zeznaniami policjantów oraz sprzedawczyni z drogerii. Sąd drugiej instancji podzielił ponadto ocenę zeznań A. M., dokonaną przez Sąd Rejonowy, uznając za niezgodne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego, by w sytuacji niespodziewanego, spontanicznego spotkania w drogerii, bliscy koledzy, jakimi są A. M. i R. S., nie rozpoznali się lub udawali, że się nie widzą (jak utrzymywał A. M.). Zasadnie zatem Sąd ów przyjął, a zaaprobował to ustalenie Sąd II instancji, iż obydwaj oskarżeni (wraz z dwoma innymi sprawcami) byli świadomi swojej obecności w sklepie i współdziałali w celu stworzenia dogodnych warunków do kradzieży perfum.

Kierując się powyższym, Sąd Najwyższy uznał oba podniesione w kasacji zarzuty za niezasadne w stopniu oczywistym i dlatego na podstawie art. 535 § 3 k.p.k. kasację oddalił.

O kosztach postępowania o kosztach postępowania rozstrzygnięto na podstawie art. 637a w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

[as, at